

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-06-13

Vår referens

Susanna Milding
Utvecklingssamordnare
susanna.milding@malmo.se

Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism STK-2022-1456

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade i oktober 2022 att ge stadskontoret i uppdrag att ta fram ett förslag till handlingsplan mot afrofobi och antisvart rasism (STK-2022-950). I detta ärende redovisas bakgrund och process för framtagandet av förslag till plan för stadens arbete mot afrofobi och antisvart rasism. Under hösten 2024 skickades förslaget på remiss till stadens nämnder och helägda kommunala bolag. I ärendet har 13 nämnder och två helägda kommunala bolag yttrat sig. Under tiden då förslaget till plan var på remiss hölls även ett samråd och remissen tillsammans med inbjudna från civilsamhället och Malmöbor.

Samtliga remissinsatser ställer sig positiva till att stadens förstärker sitt arbete mot afrofobi och antisvart rasism, men önskar förtydligande bland annat vad gällande ansvarsfördelning, samordning och konkretisering av planens strategiska arbetsområden. Under våren 2025 har förslaget till plan omarbetats och utvecklats tillsammans med forskare på Lunds universitet och utifrån remissinstansernas yttranden.

Förslaget är ett nytt förslag till Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism skickas på remiss till berörda nämnder och kommunala bolag för inhämtande av synpunkter.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås besluta

1. Kommunstyrelsens arbetsutskott skickar, utan eget ställningstagande, förslag på Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism på remiss till berörda nämnder och helägda kommunala bolag med sista svarsdatum den 10 oktober 2025.

Beslutsunderlag

- Tidigare remissversion 241023 - Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism
- Revisorskollegiet avstår från att yttra sig
- Stadsbyggnadsnämnden beslut 241212 §361 Särskilt yttrande (SD)
- Remissvar stadsbyggnadsnämnden
- Remissvar grundskolenämnden
- Grundskolenämnden beslut 241218 § 200 med reservation (M), (SD) och särskilt yttrande (V)
- Remissvar MKB
- Överförmyndarnämnden beslut 250127 § 6 Särskilt yttrande (V)
- Remissvar överförmyndarnämnden
- Remissvar valnämnden
- Arbetsmarknads- och socialnämnden beslut 250128 § 31 Särskilt yttrande (V) och Reservation (SD)
- Remissvar arbetsmarknads- och socialnämnden
- Funktionsstödsnämnden beslut 250127 § 3 Reservation (SD) och muntlig Reservation (V)
- Remissvar funktionsstödsnämnden
- Remissvar tekniska nämnden
- Remissvar hälsa- vård- och omsorgsnämnden
- Remissvar miljönämnden
- Remissvar förskolenämnden
- Remissvar gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslut 250131 § 11
- Tekniska nämnden beslut 250128 § 12 Reservation (SD)
- Remissvar Boplats Syd
- Kulturnämnden beslut 250128 §13 Reservation (SD)
- Remissvar kulturnämnden
- Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslut 250129 §6 Reservation (SD) och Särskilt yttrande (V)
- Remissvar servicenämnden

- Remissvar fritidsnämnden
- Fritidsnämnden beslut 250129 § 20
- Förskolenämnden beslut 250129 § 9 Särskilt yttrande (V) och (L)
- Servicenämnden beslut 250205 § 7 Reservation (SD)
- Miljönämnden beslut 250129 § 21
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 20250623 Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2024-10-28

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-06-23

Beslutet skickas till

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Fritidsnämnden

Funktionsstödsnämnden

Förskolenämnden

Grundskolenämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden

Kulturnämnden

Miljönämnden

Servicenämnden

Stadsbyggnadsnämnden

Tekniska nämnden

Överförmyndarnämnden

Boplats Syd AB

Malmö Kommuns Parkerings AB

Malmö Leasing AB

Malmö Live Konserthus AB

Malmö Stadsteater AB

Minc i Sverige AB

MKB Fastighets AB

Parkeringsövervakning i Malmö AB

Stadskontorets handläggare

Ärendet

Kommunstyrelsen beslutade i oktober 2022 att ge stadskontoret i uppdrag att ta fram ett förslag till handlingsplan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism (STK-2022-950). Stadskontoret har i samråd med civilsamhället och Malmöbor tagit fram ett förslag till Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism. Under hösten 2024 skickades förslaget på remiss till stadens samtliga nämnder och helägda kommunala bolag. I ärendet har 13 nämnder och två helägda kommunala bolag yttrat sig. Under

tiden då förslaget till plan var ute på remiss hölls även ett samråd om remissen tillsammans med inbjudna från civilsamhället och Malmöbor.

Samtliga remissinsatser ställer sig positiva till att staden förstärker sitt arbete mot afrofobi och antisvart rasism, men önskar förtydliganden vad gällande ansvarsfördelning, samordning och konkretisering av planens strategiska arbetsområden. Under våren 2025 har förslaget till plan omarbetats tillsammans med forskare på Lunds universitet och utifrån remissinstansernas yttranden. Förslaget är att på nytt skicka Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism på remiss till berörda nämnder och kommunala bolag för inhämtande av synpunkter.

Bakgrund

Under de senaste åren har Malmö stad genomfört ett antal dialoger, kartläggningar och rapporter som visar på att stadens arbete mot afrofobi och antisvart rasism behöver stärkas. Under 2015 genomfördes en förstudie (STK-2015-434) "Malmö stads arbete mot afrofobi och diskriminering mot personer med afrikansk bakgrund". I förstudien framkom behovet av en verksamhet för informations- och kunskapshöjande insatser om afrofobi, diskriminering och hatbrott mot afrosvenskar. Kunskapshöjande insatser, utveckling av pedagogiskt material och en bred samverkan var några av de insatser som lyftes som viktiga delar i stadens fortsatta arbete.

Under 2016 tog Malmö stad fram en rapport med förslag på konkreta åtgärder för det fortsatta arbetet mot afrofobi och diskriminering av afrosvenskar (STK-2016-460) där den tidigare nämnda förstudiens slutsatser utreddes. Under 2019 genomfördes en kartläggning av Malmö stads arbete mot rasism och homofobi (STK-2019-101). I kartläggningen framkommer behovet av ett mer riktat och systematiskt arbete mot rasism genom kommunövergripande samordning, stöd och uppföljning. I kartläggningen framkom att det fanns ett begränsat antal riktade insatser för att motverka specifikt afrofobi. En övervägande del av de insatser som fångades upp gällande arbete mot afrofobi utgjordes av generellt utformade insatser mot olika former av rasism.

I oktober 2022 beslutade kommunstyrelsen att ge stadskontoret i uppdrag att ta fram en handlingsplan mot afrofobi (STK-2022-950). Beslutet fattades i samband med återrapporteringen av Malmö - trygg och säker digital stad, där en Malmöspecifik algoritm utvecklades för att mäta digitalt hat.

Från handlingsplan till plan

Beslutet om att ta fram en stadsövergripande handlingsplan mot afrofobi och antisvart rasism följer inte kommunstyrelsens riktlinjer för utformning av styrdokument i Malmö stad (STK-2014-1004). I enlighet med riktlinjerna kan handlingsplaner endast beslutas på nämndnivå och gälla på förvaltningsnivå. Det går således inte att ta fram en handlingsplan som gäller stadsövergripande.

Stadskontoret har därför gjort bedömningen att det stadsövergripande styrdokumentet gällande arbetet mot afrofobi och antisvart rasism ska benämnas Plan för arbetet mot

afrofobi och antisvart rasism.

Framtagandet av förslag till plan

Under arbetet med att ta fram föreslagen Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism har tre samråd hållits med civilsamhället och Malmöbor. Samråden hölls den 12 mars 2024, den 24 april 2024 och 26 november 2024. De första två samråden fokuserade på att lägga grund för det förslag till plan som gick ut på remiss till stadens nämnder och helägda kommunala bolag den 28 oktober 2024. Det sista samrådet var ett samråd med fokus på det förslag till plan som hade gått ut på remiss.

Inbjudan till samråd annonserades brett för att nå så många Malmöbor och civilsamhällesaktörer som möjligt. Annonseringen inkluderade Facebook, Instagram, Sydsvenskan och Malmöexpressen. Till det andra och tredje samrådet skickades även direkta inbjudningar till föreningar då detta hade efterfrågats vid det första samrådet. Synpunkter som inhämtats vid samråd medföljer som bilagor till detta ärende och har legat till grund för arbetet med att ta fram förslaget till Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism.

I arbetet med att ta fram föreslagen plan så har forskare på Lunds universitet involverats i arbetet. Den berörda forskaren höll även i remissamrådet med civilsamhället och Malmöbor som stadskontoret samordnade den 26 november 2024. Forskaren har även involverats i processen med att ta fram det slutliga förslaget till plan.

Remissinstansernas yttranden

Nedan redovisas i alfabetisk ordning nämnder och helägda kommunala bolags yttranden gällande förslaget till plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism.

Arbetsmarknad- och socialnämndens yttrande

Nämnden ställer sig positiv till den föreslagna planen och framhåller särskilt vikten av planens utgångspunkt i Malmö stads policy för mänskliga rättigheter med fokus på barnets rättigheter, jämlikhet och jämställdhet (hädanefter kallad MR-policyn), samt dess normkritiska och intersektionella angreppssätt. Nämnden ser ett behov av en tydlig samordning och utveckling av metodstöd på stadsövergripande nivå. Stadskontorets ansvar för stöd och samordning föreslås därför förtydligas i relation till den föreslagna planen, samt vilken roll som arbetsmarknad- och socialförvaltningen behöver fylla. För att bidra till ett mer samlat grepp kring mänskliga rättigheter i stad föreslår nämnden att uppföljningen av planen integreras i den särskilda och samlade uppföljningen av mänskliga rättigheter som planeras i budget 2025.

Särskilt yttrande (V)

Skriftlig reservation (SD)

Boplats Syd AB yttrande

Boplats Syd AB välkomnar planen och ser inga hinder att integrera den i sitt ordinarie arbete utifrån bolagets förutsättningar. Boplats Syd AB framhåller att man redan idag arbetar med flera av de åtgärder som föreslås, samtidigt ska man se över vilka utvecklingsmöjligheter som finns inom de fem arbetsområdena.

Fritidsnämndens yttrande

Nämnden välkomnar en plan mot afrofobi och antisvart rasism. Fritidsnämnden instämmer i att planen går i linje med Agenda 2030 och är ett sätt att säkerställa uppfyllandet av de mänskliga rättigheterna. Nämnden lyfter att förslaget till plan beskriver ett helhetsperspektiv och de fem strategiska arbetsområdena pekar ut viktiga aspekter av antirasistiskt arbete.

Nämnden framhåller att de strategiska arbetsområdena pekar ut en tydlig riktning för nämndernas arbete samtidigt som de är tillräckligt flexibla för att kunna anpassas till de olika typer av verksamheter som ryms inom staden.

Arbetsområde tre uppfattas dock ha en något mer övergripande karaktär och det är svårare att uppfatta hur det ska följas upp. En tydligare analytisk uppdelning av vad som kan ses som strukturellt antirasistiskt arbete lyfter nämnden som hjälpsam när planen ska omsättas i de olika förvaltningarnas praktik. Nämnden lyfter även att detta skulle kunna öka möjligheten att först vilken typ av åtgärder eller arbetssätt som är långsiktiga och vilka som adresserar problem av mer akut karaktär. En tydligare struktur för beskrivningen av arbetsområde tre och vad gällande exempelvis aktörer, målgrupp, individ- och strukturnivå, hade kunnat förtydliga vad arbetsområdet innebär för förvaltningarna.

Funktionsstödsnämndens yttrande

Nämnden ställer sig positiv till att staden lyfter fram afrofobi och antisvart rasism som ett prioriterat område. Att planen utgår från en intersektionell ansats och att den tagits fram i samråd med Malmöbor ser nämnden som gynnsamt. Nämnden framhåller att planen skapar en möjlighet att belysa ett område som behöver ett tydligare fokus med riktade insatser. Planens koppling till stadens MR-policy ser nämnden som positiv, emellertid lyfts ett behov av att strukturerna för arbetet med mänskliga rättigheter tydliggörs. MR-policyn, med flera andra planer, reglerar och stödjer arbetet med mänskliga rättigheter i staden. I detta lyfts ett behov av tydligare samordning och strukturer för arbetet på stadsövergripande nivå i sig kan bidra till att stärka arbetet mot afrofobi och antisvart rasism, samt annan form av rasism. Vidare framhålls att uppföljning av planen bör ske inom ramen för den samlade uppföljningen av mänskliga

rättigheter.

Skriftlig reservation (SD)

Muntlig reservation (V)

Förskolenämndens yttrande

Nämnden delar uppfattningen om behovet av ett strategiskt arbete gällande afrofobi och antisvart rasism, samt ambitionerna i den föreslagna planen. Nämnden anser emellertid att arbetet ryms inom skolans grunduppdrag så som det är formulerat i nationella styrdokument. Förskolenämnden lyfter att ytterligare en styrning, vid sidan av nationella styrdokument och stadens MR-policy, riskerar att ta fokus från och begränsa förutsättningarna av det samlade arbete som redan sker i befintliga processer kopplade till området. Det riskerar även att leda till ökat behov av administration vid implementering och uppföljning.

Förskolenämnden lyfter emellertid att man är medveten om att det finns olika behov av styrning och stöd inom området för olika verksamheter och att en plan kan vara ett viktigt verktyg i den övergripande styrningen. Nämnden anser att det inte bör ställas krav på flera parallella processer för uppföljning. Förslaget är att uppföljning sker inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Särskilt yttrande (V)

Särskilt yttrande (L)

Grundskolenämndens yttrande

Nämnden anser att arbetet mot afrofobi och antisvart rasism är en mycket angelägen fråga. Grundskoleförvaltningen och grundskolorna är i enlighet med nationella styrdokument redan ålagda att arbeta med områdena som behandlas i planen och det finns redan att pågående arbete utifrån detta. Vidare upplevs de framtagna aktiviteterna som ska genomföras relativt abstrakta. Vad gällande synpunkter på innehåll i den föreslagna planen framhåller nämnden att det inte på ett tydligt sätt framgår hur en barnkonsekvensanalys har genomförts i framtagandet av planen. Nämnden vill även framföra att skolorna har stora krav på sig att genomföra olika typer av insatser. En medvetenhet om att det krävs tid och resurser för att genomföra dem är viktig.

Nämnden lyfter även att det är viktigt att stadens MR-policy beaktas när planer för olika diskrimineringsgrunder ska implementeras, samt lyfter utmaningen med att ta fram separata planer för olika former av diskrimineringsgrunder. Nämnden anser att det räcker med uppföljningen som görs av grundskolornas värdegrundsarbete inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Det bör inte ställas krav på parallella processer för

uppföljning inom ramen av arbetet med planen.

Skriftlig reservation (M)

Skriftlig reservation (SD)

Särskilt yttrande (V)

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Nämnden anser att arbetet mot afrofobi och antisvart rasism är en viktig fråga och att arbetet ytterligare kan stärkas. Nämnden vill dock framhålla att nämnden redan är ålagd att arbeta med de områden som behandlas i planen utifrån de nationella styrdokumenterna. Uppföljning av nämndens verksamheter kopplat till värdegrund görs redan inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet i enlighet med skollag och läroplan. Nämnden framför att det inte finns behov av parallella uppföljningsprocesser rörande planen.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens yttrande

Nämnden välkomnar initiativet och ser positivt på att kommunstyrelsen ska samordna och ge stöd i arbetet till stadens förvaltningar och bolag. Nämnden ser ett behov av att planen tydligare beskriver utveckling av metodstöd på stadsövergripande nivå, samt samordning kring planen och specifikt de fem strategiska arbetsområdena. Nämnden lyfter även att det skulle kunna göras tydligare vilken roll som enskilda nämnder har.

Nämnden ser att flera av de föreslagna arbetsområdena behöver utvecklas på stadsövergripande nivå, vilket också genomsyrar de synpunkter som nämnden lämnar på de fem strategiska arbetsområdena.

Skriftlig reservation (SD)

Särskilt yttrande (V)

Kulturnämndens yttrande

Nämnden ställer sig positiv till förslaget till plan och inkommer med synpunkter på respektive strategiskt arbetsområde. Kulturnämnden vill lyfta att det första strategiska arbetsområdet inte enbart bör fokusera på afrofobi och antisvart rasism, utan även på att främja och synliggöra den afrosvenska kulturen i staden. Att integrera främjandet och synliggörandet av afrosvenskt liv i arbetet mot afrofobi en signal om att arbetet mot rasism även innefattar att omfamna det unika som varje gemenskap i Malmö tillför. Gällande den andra arbetsområdet efterfrågar nämnden centrala riktlinjer från stadskontoret för former och principer för samverkan med civilsamhället och andra samhällsviktiga aktörer. Nämnden välkomnar övriga strategiska arbetsområden i enlighet med förslag till plan.

Även vad gällande ansvarsfördelningen ställer sig nämnden positiv till förslaget. Däremot betonas att framtagande och administration av mer detaljerande aktivitetsplaner begränsas av budget. Ytterligare resurser efterfrågas för att förflyttning ska kunna ske på området.

Skriftlig reservation (SD)

Miljönämndens yttrande

Nämnden delar bilden av att Malmö stads arbete mot afrofobi och antisvart rasism behöver stärkas. Emellertid anser nämnden att ett stadsövergripande metodstöd för arbetet med mänskliga rättigheter behövs i stället för att nya planer tas fram för olika rättighetsfrågor. Nämnden anser att arbetet med mänskliga rättigheter och antidiskriminering bör utgå från och integreras i nämndens ordinarie arbete. I arbetet med mänskliga rättigheter och planen mot afrofobi och antisvart rasism anser nämnden att stadskontorets stöd till nämnderna behöver konkretiseras, särskilt i delar som avser stadsövergripande processer gemensamma för alla nämnder. Miljönämnden ser fördelar om arbetet med den föreslagna planen kopplas samman med arbetsprocesserna Lokal utveckling och Kraftsamlande insatser då det kan leda till en mer effektiv samordning, träffsäkra insatser och underlätta uppföljning och utvärdering av stadens samlade arbete med mänskliga rättigheter.

MKB Fastighets AB yttrande

MKB välkomnar att planen har en tydlig koppling till stadens MR-policy och är en del i förverkligandet av denna. Kopplingen ger en tydlighet och stringens i det fortsatta arbetet. Vidare ser bolaget positivt på att planen konkretiserar arbetet i fem arbetsområden. Det arbetsområde som bolaget ser störst möjlighet att bidra kring är det som benämns särskilt fokus på målgruppen barn och unga. Avslutningsvis vill MKB framhålla vikten av att stadens helägda kommunala bolag får ta del av utfallet av planens uppdrag till nämnder och styrelser att vid behov ta fram detaljerade aktivitetsplaner. Här ser nämnden en möjlighet att stötta sådana aktivitetsplaner och därigenom bidra till planens genomförande.

Revisorskollegiets yttrande

Revisorskollegiet avstod att yttra sig.

Servicenämndens yttrande

Nämnden ser positivt på planen då den är lätt att förstå, knyter an till befintliga styrdokument och använder samma struktur som planen mot islamofobi och antimuslimsk rasism. Servicenämnden ser en utmaning och viss otydlighet i målsättningar inom respektive strategiskt arbetsområde och nämndernas ansvar. En

tydligare ansvarsfördelning mellan stadskontoret och förvaltningarna lyfts. Det föreslås att vissa delar, såsom kartläggning och samordning av samarbetet med civilsamhället, bör ligga på stadskontoret. Servicenämnden lämnar även vissa förslag till ändringar inom de strategiska arbetsområdena. Nämnden ser att arbetet bör planeras och följas upp inom ordinarie strukturer.

Skriftlig reservation (SD)

Stadsbyggnadsnämndens yttrande

Nämnden ställer sig positiv till stadens strategiska arbete mot afrofobi och antisvar rasism och understryker vikten av att integrera planen i den ordinarie verksamheten. Nämnden anser det avgörande att vid behov utforma och administrera detaljerade aktivitetsplaner i samverkan med civilsamhället och Malmöbor.

Särskilt yttrande (SD)

Tekniska nämndens yttrande

Nämnden ställer sig positiv till planens innehåll, inriktning och att den lägger ett särskilt fokus på barn och unga. Nämnden lyfter planens intersektionella ansats som en viktig komponent. Särskilt välkomnas förslagen om kunskapshöjande insatser och stadsövergripande kommunikation. Nämnden vill emellertid lyfta vikten av stadsövergripande stöd och samordning i form av metoder och verktyg för att möjliggöra effektiv implementering och uppföljning av arbetet med planen. Ett sådant stöd bör utgå från varje nämnds specifika uppdrag och behov för att undvika parallella processer inom liknande områden, vilket kan riskera minska resultatet av arbetet på kort och lång sikt. Nämnden ser ett behov av att förtydliga ansvarsfördelningen och konkretion av hur sådant stöd till nämnderna skulle se ut. Ett förslag är att stadskontoret får ett tydligare uppdrag att samordna arbetet med intern och extern kommunikation och gemensamma utbildningsinsatser. Nämnden ser gärna att kommunstyrelsens ansvar för uppföljning förtydligas. Uppföljningen anser nämnden bör ske inom ramen för stadens arbete med uppföljningen av stadens MR-policy.

Skriftlig reservation (SD)

Valnämndens yttrande

Valnämnden avstod att yttra sig.

Överförmyndarnämndens yttrande

Nämnden anser att innehållet i den föreslagna planen är angeläget och ställer sig positiv till planens utgångspunkt i stadens MR-policy, inklusive dess normkritiska och

intersektionella angreppssätt. Nämnden ser ett behov av ökad kunskap om afrofobi och antisvart rasism, liksom rasism i stort. En viktig del i arbetet är såldes kunskapshöjande insatser för att öka medvetenhet om vithetsnormer och dess påverkan på verksamheternas arbete och i mötet med Malmöbor. Nämnden ser ett behov av en tydlig samordning och utveckling av metodstöd på stadsövergripande nivå. Stadskontorets ansvar för stöd och samordning föreslås därför förtydligas i relation till den föreslagna planen, samt vilken roll som arbetsmarknads- och socialförvaltningen behöver fylla. För att bidra till ett mer samlat grepp kring mänskliga rättigheter i staden föreslår nämnden att uppföljningen av planen integreras i den särskilda och samlade uppföljningen av mänskliga rättigheter som planeras i budget 2025. Ytterligare föreslås aktiviteterna inom respektive arbetsområde konkretiseras för att ge vägledning kring vilken förflyttning som förväntas inom respektive område.

Skriftlig reservation (V)

Remissamråd med Malmöbor och civilsamhällesaktörer

Den 26 november 2024 höll stadskontoret ett remissamråd tillsammans med Malmöbor och civilsamhällesaktörer. Under samrådet samlades synpunkter in på det tidigare förslaget till plan. Inför samrådet annonserade stadskontoret brett för att nå så många Malmöbor och civilsamhällesaktörer som möjligt. Annonseringen innefattade reklam på Malmöexpressens bussar, annons i Sydsvenskan, på Facebook och Instagram, samt interna och externa artiklar på komin och malmo.se. Utöver detta skickades riktade inbjudningar via mejl till ett 40-tal olika föreningar som på olika vis profilerade sig som att arbeta antirasistiskt och/eller för afrosvenskar. Samrådet hölls av Martin Wolgast, forskare på Lunds universitet, tillsammans med tjänstepersoner från stadskontoret.

Synpunkter från remissamråd

Samtliga skriftliga synpunkter som samlades in under samrådet om remissen har samlats i en separat bilaga. I denna del sammanfattas de stora dragen av synpunkter och förslag som samlades in under mötet. Svaren har sammanfattats utifrån de frågeställningar som behandlades under mötet.

Vilka är de viktigaste delarna som du tycker saknas i planen? Hur kan den förbättras? Flera deltagare efterlyste större tydlighet och konkretion i planen, med konkreta åtgärder, tydliga ansvar och mätbara mål. Utbildning och kompetensutveckling lyftes som avgörande, särskilt kring strukturell rasism, diskriminering, vithetsnormer och maktrelationer.

Det fanns också önskemål om bättre stöd för personer som utsätts för rasism, både internt och externt. Många saknade dessutom en tydlig vision och målbild för arbetet framåt.

Avslutningsvis betonades vikten av representation och inkludering, där afrosvenskars erfarenheter och bidrag lyfts fram – gärna genom exempelvis ett afrosvenskt center.

Ökad kunskap - vad saknas inom arbetsområdet? Hur kan planen förbättras på området?

Deltagarna efterfrågade tydligare ansvarsfördelning och konkreta verktyg för hur arbetet kan påbörjas i praktiken. Det lyftes också behov av kompetensutveckling anpassad till olika nivåer och målgrupper, med varierade metoder för kunskapsspridning. Dessutom framhölls vikten av att följa upp arbetet genom att kartlägga och utvärdera hur individer, elever och anställda upplever rasism i sina vardagliga sammanhang.

Kraftsamling mot afrofobi- vad saknas i arbetsområdet? Hur kan planen förbättras på området?

Deltagarna lyfte behovet av ökad kunskap om civilkurage och en större medvetenhet om Sveriges och västvärldens rasistiska historia. De betonade också att afrosvenskars perspektiv och erfarenheter bör ses som en resurs och tas tillvara i arbetet.

Barn och unga- vad saknas i arbetsområdet? Hur kan planen förbättras på området?

Deltagarna lyfte behovet av att tydligt koppla arbetet till barnkonventionen som vägledande ram. De efterfrågade också ett helhetsperspektiv där det framgår hur arbetet ska integreras i befintliga strukturer och vem som ansvarar för genomförandet. Dessutom framhölls vikten av att verksamheter efterfrågar återkoppling från barn och unga för att kunna identifiera och åtgärda problem.

Kommunikation av arbetet - vad saknas i arbetsområdet? Hur kan planen förbättras på området?

Deltagarna föreslog att staden bör utveckla digitala kanaler för att samla in erfarenheter av rasism och möjliggöra återkoppling. De betonade också vikten av att avsätta budget för att säkerställa att planen kan genomföras.

Stadskontorets bedömning

Utifrån remissinsatsernas synpunkter och yttranden förslår stadskontoret flertalet förändringar för att möta de behov som lyfts. Nedan redovisas stadskontorets bedömningar som legat till grund för de större förändringar som gjorts av innehållet i föreslagen Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism.

Förtydligad ansvarsfördelning

I remissinsatsernas yttranden gällande Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism framgår att det önskas ett förtydligande av vad som förväntas av nämnderna och de helägda kommunala bolagens arbete inom ramen för planen. Det önskas även

förtydligande av kommunstyrelsens samordningsansvar och målsättningar i arbetet. Stadskontoret föreslår en ny struktur för ansvarsfördelning:

- **Kommunfullmäktige** beslutar om Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism och sätter därmed målen för stadens arbete.
- **Kommunstyrelsen** har det övergripande ansvaret att samordna, stödja och följa upp arbetet i enlighet med kommunfullmäktiges målsättningar.
- **Nämnder och helägda kommunala bolag** ansvarar för att ta fram egna handlingsplaner och utveckla arbetet inom sina respektive verksamhetsområden. Stadens nämnder och helägda kommunala bolag ska även arbeta med delaktighetsprocesser för Malmöbor och vid behov delta vid årliga tematiska samråd.

Från strategiska arbetsområden till inriktningsmål och resultatmål

I enlighet med Riktlinjer för utformning av Malmö stads styrdokument (STK-2014-1004) ska planerande styrdokument som beslutas av kommunfullmäktige innehålla övergripande mål som gäller för hela kommunen eller för delar av dess verksamhet. De dokument som räknas som planerande på kommunfullmäktigenivå är program och plan. I dessa dokument ska det finnas en målkedja som består av inriktningsmål och resultatmål.

I det aktuella förslaget till Plan mot afrofobi och antisvart rasism föreslår stadskontoret att de strategiska arbetsområdena ersätts av inriktningsmål med tillhörande resultatmål. Resultatmålen är framtagna för att konkretisera arbetet och visa vilka metoder som ska bidra till inriktningsmålens uppfyllande. Det är däremot varje nämnd och helägt bolags ansvar att själva identifiera och besluta om metod och ytterligare insatser som behövs för att bidra till inriktningsmålens uppfyllande.

De fem strategiska arbetsområden som föreslogs i det förra förslaget till plan var:

1. Ökad kunskap om afrofobi och antisvart rasism i Malmö
2. Dialog och inkludering
3. Kraftsamling mot afrofobi och antisvart rasism i samhället i stort
4. Särskilt fokus på målgruppen barn och unga
5. Kommunikation av Malmö stads arbete mot afrofobi och antisvart rasism

Stadskontoret föreslår i det reviderade förslaget att de strategiska arbetsområdena omarbetas till fem inriktningsmål. Förslagna inriktningsmål har utformats med utgångspunkt i de synpunkter som inkommit genom remissförfarandet. Inriktningsmålen preciseras genom resultatmål som konkretiserar ansvarsfördelningen och anger exempel på åtgärder som bidrar till uppfyllelse. Resultatmålen utgår även

dessa från behov som lyfts av remissinstanserna. De föreslagna inriktningsmålen är följande:

1. Malmö stad har god kunskap om uttryck och konsekvenser av afrofobi och antisvart rasism i det lokala sammanhanget
2. Malmö stad har stärkt medarbetares och förtroendevaldas kunskap om afrofobi och antisvart rasism
3. Malmö stad främjar inkludering och delaktighet av Malmöbor och andra relevanta samhällsaktörer
4. Malmö stad främjar trygga uppväxtvillkor och ökat inflytande för barn och unga
5. Malmö stad driver ett normförändrande arbete mot afrofobi och antisvart rasism i samhället i stort

Stadskontoret föreslår att arbetsområdet kommunikation tas bort som ett fristående arbetsområde och att kommunikationsinsatser i stället integrerats som en röd tråd genom hela genomförandet av planen.

Nämnder och helägda kommunala bolag ska ta fram egna handlingsplaner för arbetet

I det tidigare förslaget till Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism framgår att nämnder och styrelser vid behov ska ta fram och genomföra mer detaljerade aktivitetsplaner. För att tydliggöra ansvarsfördelningen och skapa bättre förutsättningar för uppföljning av arbetet, föreslår stadskontoret att nämnderna och de helägda kommunala bolagen ska anta egna handlingsplaner kopplade till planen. En handlingsplan fungerar som ett konkret verktyg som beskriver vilka aktiviteter som ska genomföras, vem som ansvarar för vad och hur uppföljningen ska ske.

Den föreslagna ansvarsstrukturen innebär att stadens nämnder och helägda bolag ska ta fram egna handlingsplaner för arbetet utifrån planens föreslagna inriktningsmål och resultatmål. Att varje nämnd och bolag tar fram en egen handlingsplan skapar en gemensam inriktning för arbetet inom den specifika verksamheten och tydliggör på ett transparent sätt vad Malmöbor kan förvänta sig av insatserna.

För att förtydliga vad arbetet med nämnd- och bolagsspecifika handlingsplaner innebär så har ett vägledande avsnitt för arbetet med att ta fram handlingsplaner lagts till i planen. Handlingsplanerna ska utgå från följande:

- Varje nämnd och helägt kommunalt bolag ska under det första året (2026) ta fram en handlingsplan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism. Handlingsplanen ska gälla under planens giltighetstid 2026-2029.
- Handlingsplanerna ska baseras på planens inriktningsmål och resultatmål, samt anpassas till respektive verksamhetsuppdrag. Det är upp till varje verksamhet att planera hur och när arbetet ska genomföras för att uppnå kommunfullmäktiges satta inriktningsmål.

- Planens resultatmål är verktyg för att uppnå kommunfullmäktiges inriktningsmål och lägger en gemensam riktning i stadens arbete. Det är upp till varje nämnd och helägt kommunala bolag att besluta om ytterligare insatser som kan bidra till inriktningsmålets uppfyllande. Det är upp till varje nämnd och helägt kommunalt bolag att besluta om tvärsektoriella samarbeten och ytterligare insatser som kan bidra till inriktningsmålets uppfyllande.
- I handlingsplanen ska det framgå hur man arbetar med intern och extern kommunikation av arbetet som sker inom ramen för planen.
- Handlingsplanen ska med fördel kopplas an till redan befintliga strukturer och arbetssätt för att lägga grunden för ett långsiktigt arbete mot rasismen.
- Ett barnrättsperspektiv och ett intersektionellt perspektiv ska särskilt uppmärksammas inom de åtgärder som formuleras.
- Malmöbor ska inkluderas och göras delaktiga i arbetet. Deras perspektiv ska präglade både planering och genomförande av insatserna.
- Handlingsplanerna kan vid behov revideras under planens giltighetstid.

Förändrad uppföljningsstruktur

I det tidigare förslaget till Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism framgår att uppföljning ska ske inom den ordinarie uppföljningen. I enlighet med Riktlinjer för utformning av Malmö stads styrdokument (STK-2014-1004) så ska planering och uppföljning av det arbete som kommuncentrala program och planer reglerar skötas utanför den ordinarie budget- och uppföljningsprocessen. Stadskontoret föreslår att uppföljning av arbetet ska genomföras årligen, men utanför stadens ordinarie uppföljningsprocess. Uppföljningen sker separat men kommer att planeras i tidsmässig anslutning till den ordinarie uppföljningsprocessen.

År 2026

Uppföljning fokuserar på att nämnder och helägda kommunala bolag antagit handlingsplaner.

År 2027–2028

En årlig uppföljning genomförs av nämnderna och bolagens arbete i relation till kommunfullmäktiges satta inriktningsmål. Uppföljningen redovisas i en separat rapport varje år.

År 2029

En sammanfattande uppföljning görs av hela planperioden. Uppföljningen fokuserar på stadens samlade arbete och vilka resultat som uppnåtts under planens giltighetstid.

Förhållandet mellan stadens policy för mänskliga rättigheter och planer mot rasism

I remissyttrandena framgår en önskan om att tydliggöra kopplingen mellan Malmö stads Planer mot rasism och Policy för mänskliga rättigheter. I det nya förslaget till plan har stadskontoret utvecklat och förtydligat kopplingen mellan styrdokumentet med utgångspunkt i Riktlinjer för Malmö stads styrdokument (STK-2014-1004). Där förklaras skillnaden mellan två typer av dokument: planerande dokument, som exempelvis planer, handlar om framtida mål och åtgärder. Reglerande dokument, som policys och riktlinjer, beskriver hur verksamheten ska bedrivas i det dagliga arbetet.

Stadens Policy för mänskliga rättigheter är ett reglerande dokument som slår fast grundprinciperna för hur Malmö stad ska arbeta för mänskliga rättigheter i all verksamhet. Planer, som till exempel Plan mot afrofobi och antisvart rasism, används för att förstärka arbetet inom ett specifikt område. Planen är alltså ett förtydligande och en förstärkning av det arbete som redan styrs av policyn för mänskliga rättigheter. Skillnaden är att kommunfullmäktige genom en plan pekar ut ett särskilt utvecklingsområde, vad som ska uppnås och hur arbetet ska organiseras för att nå målen. Målen syftar till att förstärka och utveckla arbetet inom det utpekade området – i detta fall arbetet mot afrofobi och antisvart rasism.

Att kommunfullmäktige beslutat om en särskild plan innebär att ett utvecklingsområde har pekats ut, men arbetet ska fortfarande utgå från grundprinciperna i Policyn för mänskliga rättigheter. Det rättighetsbaserade arbetssättet gäller därmed även för arbetet med planer mot rasism.

Förändrad giltighetstid

Då förslaget till plan skickas ut på remiss en andra gång, så föreslås planen gälla under åren 2026–2029.

Förslag till budget för arbetet

Stadskontorets förslag är att särskilda medel årligen tilldelas till stadskontoret för samordning och uppföljning av arbetet. Stadskontoret föreslår även att Pedagogisk inspiration (PI) på grundskoleförvaltningen tilldelas särskilda medel för att förstärka arbetet för mänskliga rättigheter och mot rasism. Övriga

Förslag till plan skickas på remiss

Stadskontorets förslag är att nytt förslag till Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism skickas ut på remiss till stadens nämnder och helägda kommunala bolag. Under remissförfarandet kommer stadskontoret att hålla ett öppet samråd tillsammans med Malmöbor och civilsamhällesaktörer.

Frågor till remissinstanser

Nämnder och helägda kommunala bolag ombeds kommentera förslaget utifrån följande

frågor:

1. Hur ställer sig er nämnd/bolag till föreslagen förändring av ansvars- och målstruktur?
2. Hur ställer sig er nämnd/bolag till förslaget om att nämnder och helägda kommunala bolag ska ta fram en handlingsplan för arbetet?
3. Hur ser er nämnd/bolag på föreslagen uppföljningsstruktur för arbetet?
4. Har er nämnd/bolag några andra synpunkter som ni vill lyfta?
5. Hur bedömer er nämnd/bolag möjligheten att bidra i arbetet utifrån föreslagen plan?

Ansvariga

Nicklas Löfström Nämndsekreterare

Per-Erik Ebbeståhl Avdelningschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör